

Sygn. akt IV KK 428/20

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 listopada 2021 r.

sprawy:

1. P.S.

2. X.S.

3. M.M.

skazanych z art. 279 § 1 k.k. i in.,

z powodu kasacji wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 7 grudnia 2018 r., sygn. akt VI K [...],

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne,

**2. obciążyć skazanych kosztami postępowania kasacyjnego w
częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 7 grudnia 2018 r., sygn. akt VI K (...),
skazał:

1. P.S. - za popełnienie ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k., opisanych w punktach II, VIII – XI, XV, XXII – XXV, XXVIII - XXXIII aktu oskarżenia oraz ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 276 k.k., opisanych w punktach

XVI i XXI aktu oskarżenia, wymierzając mu karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych w kwocie po 20 zł; uniewinnił oskarżonego od zarzutu kierowania zorganizowaną grupą przestępczą oraz popełnienia czynów opisanych w punktach III – VII, XII – XIV, XVIII - XX i XXVI aktu oskarżenia;

2. X.S. - za popełnienie ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k., opisanych w punktach XVIII – XX, XXII – XXV, XXVIII - XXXIII aktu oskarżenia, ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 276 k.k., opisanych w punktach XVI i XXI aktu oskarżenia, a także ciągu przestępstw z art. 291 § 1 k.k. opisanych w punktach XXXIV i XXXVI – XXXIX aktu oskarżenia, wymierzając mu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych w kwocie po 20 zł; uniewinnił oskarżonego od zarzutu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej;
3. M.M. – za popełnienie ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k., opisanych w punktach XXVIII – XXXIII aktu oskarżenia oraz czynu z art. 279 § 1 k.k. i art. 276 k.k. opisanego w pkt XXIX aktu oskarżenia, wymierzając mu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 stawek po 20 zł, i uniewinnił od zarzutu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonych P.S. i X.S. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J.B. solidarnie kwoty 30 tys. zł; względem P. S. oraz innych oznaczonych oskarżonych obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie na rzecz pokrzywdzonych W. i A.S. kwoty 24 tys. zł, na rzecz P.B. kwoty 4 tys. 200 zł, na rzecz J.P. kwoty 34 tys. zł., na rzecz P. S.A. kwot: 30 tys. zł, 16 tys. 800 zł i 34 tys. 300 zł.; względem P.S. oraz innych oznaczonych oskarżonych obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie na rzecz P. S.A. kwoty 33 tys. 500 zł; a w stosunku do oskarżonych P.S., X.S. i M.M. solidarnie kwoty 67 tys. 100 zł na rzecz P. S.A.

Zasądził od oskarżonych P.S., X.S., M.M. oraz innych oznaczonych oskarżonych solidarnie na rzecz adw. P.O. kwotę 3.382,50 zł brutto tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego oraz na rzecz adw. K.L. kwotę 2.509, 20 zł

brutto tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego udzielonego pokrzywdzonym W. i A.S. z urzędu.

Od wyroku Sądu I instancji apelacje wnieśli: pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego P. S.A., obrońca M.M. oraz obrońca P. i X.S..

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył wyrok w zakresie pkt. I, IV, XXXII i XXXIV sentencji wyroku, tj. w zakresie uniewinnienia oskarżonych od zarzutu uczestnictwa w zorganizowanej grupie przestępczej, rozstrzygnięć uniewinniających, dotyczących P.S., rozstrzygnięć odnośnie do orzeczenia obowiązku naprawienia szkody względem P. S.A. i zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego – na niekorzyść oskarżonych, zarzucając mu:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 46 § 1 k.k. poprzez nie zasądzenie od oskarżonego P.S. kwot szczegółowo opisanych we wniosku oskarżyciela posiłkowego z dnia 19 października 2015 r., podczas gdy wysokość szkody poniesionej przez oskarżyciela posiłkowego jest prawidłowo udokumentowana i nie budzi wątpliwości, zaś wina i sprawstwo oskarżonego zostały udowodnione;

- błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania przyjęcie, iż brak jest podstaw do ustalenia, że oskarżeni działali w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonych od popełnienia czynu opisanego w pkt. I zarzutu;

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania przyjęcie, iż brak jest podstaw do ustalenia, że oskarżony P.S. dopuścił się czynów z punktów III, IV, V, VI, VII,

XII, XIII, XIV, XVIII, XIX, XX, XXVI aktu oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia tego oskarżonego od zarzutów w powyższym zakresie.

- obrazę przepisów postępowania poprzez zasądzenie solidarnie zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego na rzecz pełnomocnika - adw. P.O., podczas gdy prawidłowo zwrot tych kosztów winien zostać zasądzony na rzecz oskarżyciela posiłkowego P. S.A.

Podnosząc powyższe, pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt I i IV sentencji i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji oraz o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt XXXII przez zasądzenie wskazanych przez Sąd I Instancji kwot na rzecz P. S.A. również solidarnie od P.S., jak również dodatkowo zasądzenie od P.S. na rzecz P. S.A. obowiązku naprawienia szkody w kwocie 30 tys. zł oraz w części dotyczącej pkt. XXXIV przez zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego bezpośrednio na rzecz P. S.A., a nie na rzecz pełnomocnika.

Obrońca M.M. zaskarżył wyrok w zakresie wszystkich rozstrzygnięć odnoszących się do tego oskarżonego, zarzucając wyrokowi:

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów z art. 7 k.p.k., przez zupełnie dowolną ocenę dowodu z opinii biegłej M.K., w postaci tzw. „analizy czasowo - przestrzennej danych, uzyskanych od operatorów telefonii komórkowej, mającej na celu określenia miejsca logowania telefonów komórkowych o przypisanych oskarżonym numerach abonenckich zestawionymi z ustalonymi miejscami kradzieży samochodów” i w efekcie na bezzasadnym uznaniu, że wyniki tych analiz stanowią dowód sprawstwa zarzucanych oskarżonemu M.M. przestępstw, podczas gdy opinia ta stanowi jedynie dowód pośredni, nie wsparty innymi dowodami mogącymi prowadzić do ustalenia zawinienia tego oskarżonego,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, że M.M., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, dokonał kradzieży sześciu samochodów osobowych opisanych w akcie oskarżenia - podczas gdy w materiale dowodowym sprawy nie ma bezpośrednich dowodów wystarczających do konstruowania podstaw zawinienia oskarżonego w omawianym zakresie, a jedyny dowód pośredni - w postaci opinii biegłej - nie został usytuowany w łańcuchu innych poszlak, wskazujących jednoznacznie na winę oskarżonego,

- obrazę art. 424 § 1 i 2 k.p.k. polegającą na naruszeniu, wynikającego z tego przepisu nakazu, zobowiązującego Sąd do wskazania w uzasadnieniu wyroku,

na jakich oparł się dowodach, uznając winę oskarżonego za udowodnioną a w szczególności:

a) brak wykazania w tym uzasadnieniu jaki związek zachodzi między stawianymi oskarżonemu zarzutami kradzieży samochodów a wynikami wskazanej wyżej analizy „czasowo przestrzennej danych...” wykonanej przez biegłą M.K., a która to analiza stała się dla Sądu jedyną podstawą do uznania winy oskarżonego,

b) braku omówienia w uzasadnieniu wyroku okoliczności sprawy jakie Sąd miał na uwadze przy wymiarze kary pozbawiania wolności, wobec tego oskarżonego, w szczególności zaś brak wyjaśnienia, dlaczego na wymiar tej kary nie miał wpływu fakt, że oskarżony został uniewinniony od udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

Wniósł przy tym o uniewinnienie oskarżonego M.M., względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca P. i X.S. zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w stosunku do obu oskarżonych w części skazującej. Zarzuciła orzeczeniu:

- naruszenie art 6 k.p.k. w zw. z art 100 § 2 i 6 k.p.k. poprzez niedoręczenie oskarżonym i ich obrońcom postanowienia z dnia 11 lipca 2018 roku w przedmiocie wydania opinii uzupełniającej wydanej przez biegłą M.K., a tym samym pozbawienie obrony możliwości zapoznania się z obszernym dokumentem, który dotyczy kluczowej kwestii, a mianowicie przypisuje numery telefonów do oskarżonych i określa domniemany sposób komunikacji oskarżonych i domniemane trasy, którymi mieliby się przemieszczać, co w konsekwencji uniemożliwiło obronie polemikę z tą opinią, a co finalnie miało istotny wpływ na wynik sprawy;

- naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonych, polegające na przypisaniu oskarżonym zarzucanych czynów w sytuacji, gdy brak w sprawie wiarygodnych dowodów, a oskarżenie oparte jest na poszlakach i domniemaniach oraz zeznaniach uzyskanych na etapie postępowania przygotowawczego od oskarżonych, a które na późniejszym etapie postępowania zostały doprecyzowane zaś rozbieżności zostały uzasadnione przez samych oskarżonych stresem, niewiedzą i presją wywołaną groźbą długoterminowego aresztowania;

- naruszenie art. 424 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 i art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez niewłaściwe, szczegółowo wybiórcze analizowanie materiału dowodowego, polegające na dokonaniu przez Sąd I instancji nieprawidłowej, sprzecznej z zasadami logiki, prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, a co za tym idzie - w istocie dowolnej, arbitralnej, powierzchownej oraz wybiórczej oceny zebranych w sprawie dowodów, wyrażającej się zwłaszcza w bezkrytycznym przyjęciu materiału dowodowego, głównie przyjęciu, że analizowane w opinii biegłej M.K. telefony należały do oskarżonych;

- naruszenie art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. zw. z art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie niewłaściwej, powierzchownej oceny materiału dowodowego polegającej w szczególności na naruszeniu przez Sąd zasady obiektywizmu, wyrażającej się w dowolnym, sprzecznym z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oparciu się przez Sąd I instancji wyłącznie na okolicznościach obciążających oskarżonych, ocenianych zawsze jedynie przez pryzmat niespójnych dowodów poszlakowych, przy braku należytego wyjaśnienia, dlaczego Sąd odmówił zasadności oraz wiarygodności dowodom przemawiających na korzyść tych oskarżonych;

- naruszenie art. 424 § 2 k.p.k. w zw. z 413 § 2 k.p.k. poprzez niewłaściwe, powierzchowne oraz wybiórcze uzasadnienie wyroku przez Sąd I instancji, polegające zwłaszcza na dowolnej interpretacji wyjaśnień oskarżonych i świadków, i pomijaniu znaczącej części tych wyjaśnień, co w konsekwencji doprowadziło do przypisania oskarżonym zarzutów.

- naruszenie art. 440 k.p.k. poprzez orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary, przez wymierzenie oskarżonym nadmiernie surowych kar za przypisane czyny, tj.: oskarżonemu X.S. kary sześciu lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł, oskarżonemu X.S. kary 5 lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, po 20 zł każda, które to kary przekraczają swoją dolegliwością stopień winy i stopień społecznej szkodliwości przypisanych oskarżonym czynów, jak też nie uwzględniają zachodzących okoliczności łagodzących, a które to ponadto są niesprawiedliwe, biorąc pod uwagę kary wymierzone pozostałym oskarżonym i brak wcześniejszej karalności oskarżonych

oraz fakt, że oskarżonym nie przypisano w wyroku działania w zorganizowanej grupie przestępczej, a mimo to utrzymano wyroki na obostrzonym poziomie.

- błąd w ustaleniach faktycznych, że oskarżeni dopuścili się licznych kradzieży z włamaniem, względnie paserstwa, skoro analiza zebranego materiału dowodowego nie wskazuje ani na istnienie zespołu poszlak, ani tym bardziej nierozzerwalnego łańcucha prowadzącego pośrednio w drodze logicznego rozumowania do stwierdzenia, że oskarżeni dopuścili się inkryminowanych czynów, a w konsekwencji uznania ich winnymi popełnienia zarzuconych im przestępstw.

Podnosząc powyższe, obrońca P. i X.S. wniosła o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonych od wszystkich zarzucanych im przestępstw, względnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 28 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa (...), orzekł następująco:

- I. 1. uchylił orzeczenia z ust. XVIII, XXI,
2. uniewinnił oskarżonego P.S. od zarzutu popełnienia czynu opisanego w pkt XVI aktu oskarżenia, a przypisanego mu w ust. XIII wyroku i kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa,
3. w ust. III wyroku w miejsce sformułowania „czynów zarzuconych mu w punktach” wpisał „czynu zarzuconego mu w punkcie”, w miejsce sformułowania „przyjmując, że zostały one popełnione w krótkich odstępach czasu, w podobny sposób i stanowią ciąg przestępstw” wpisał: „czyn wyczerpał znamiona występku”, wyeliminował sformułowanie „i w zw. z art. 91 § 1 k.k.”, zaś karę pozbawienia wolności obniżył do roku i 8 miesięcy, a karę grzywny do wysokości 80 stawek dziennych przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł,
4. z opisu czynów przypisanych oskarżonemu M.M. w ust. XII usunął sformułowania „przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne”, z kwalifikacji prawnej czynów eliminując art. 64 § 1 k.k.,
5. karę pozbawienia wolności wymierzoną oskarżonemu M.M. w ust. XII obniżył do 2 lat i 6 miesięcy, zaś karę grzywny do 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł,

6. z opisu czynu przypisanego M.M. w ust. XIII wyroku usunął sformułowanie „przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne”, a z kwalifikacji prawnej czynu wyeliminował przepis art. 64 § 1 k.k.,

8. uchylił orzeczenie zawarte w ust. XXXIV i na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. zasądził od oskarżonych P.S., X.S., M.M. i współoskarżonych na rzecz P. S.A. kwoty po 563,75 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego oraz od Skarbu Państwa na rzecz adw. K.L. kwotę 2.509,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego udzielonego z urzędu pokrzywdzonym W.S. i A.S.,

II. w pozostałej części przedmiotowy wyrok utrzymał w mocy,

III. na mocy art. 92 § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. - w miejsce kary wymierzonej za ciąg przestępstw opisanych w ust. II wyroku i kary orzeczonej w ust. I ppkt 2. niniejszego wyroku wymierzył oskarżonemu P. S. karę łączną 6 lat pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych,

- na mocy art. 92 § 2 k.k. w zw. z art. 85 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w miejsce kary wymierzonej oskarżonemu M.M. w ust. XIII zaskarżonego wyroku i w ust. I ppkt 5. niniejszego wyroku wymierzył temu oskarżonemu karę łączną 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 20 zł.,

IV. zwolnił oskarżonych P.S. i M.M. od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze i opłaty za obie instancje, a oskarżonego P. S. od kosztów sądowych za postępowanie przed Sądem drugiej instancji,

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K.L. kwotę 738 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielom posiłkowym W.S. i A.S. w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wnieśli: obrońca P. i X.S. oraz obrońca M.M..

Obrońca skazanych P. i X.S. zaskarżyła powyższy wyrok w zakresie punktu I.3, II oraz III i zarzuciła:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie przez Sąd podstawy prawnej wyroku w zakresie przypisania skazanym odpowiedzialności karnej za zarzucane im czyny,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych, podnoszących pozbawienie prawa do obrony skazanych przez Sąd I instancji, a w konsekwencji zaakceptowanie faktu, że proces w stosunku do skazanych miał charakter poszlakowy, a opinia biegłej M.K., przy braku innych dowodów stanowi bezpośredni i kluczowy dowód winy skazanych.

Podnosząc powyższe, wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca M.M. zaskarżył wyrok Sądu II instancji w całości i zarzucił mu rażące naruszenie prawa procesowego, a to art. 433 § 2 i art. 457 § 2 k.p.k., polegające na zaniechaniu rzetelnego, zgodnego z wymogami określonymi w tych przepisach, merytorycznego odniesienia się Sądu odwoławczego do zarzutów apelacji dotyczących w szczególności faktu, iż postępowanie co do oskarżonego M.M. ma charakter poszlakowy, z wszystkimi tego procesowymi konsekwencjami, a także na uznaniu, że opinia biegłej, przy braku innych dowodów, stanowi bezpośredni dowód winy oskarżonego co uzasadnia zarzut, że Sąd odwoławczy w sposób rażący naruszył standardy kontroli odwoławczej, dotyczącej weryfikacji oceny dowodów co, wobec bezkrytycznego zaakceptowania argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, miało decydujący wpływ na treść orzeczenia.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego oraz uniewinnienie oskarżonego.

W pisemnej odpowiedzi na wniesione kasacje prokurator Prokuratury Rejonowej w K. wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje są oczywiście bezzasadne, co uzasadniało ich rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja obrońcy P. i X.S. opiera się na dwóch zarzutach. Pierwszy z nich, zarzucający niewyjaśnienie przez Sąd odwoławczy podstawy prawnej przypisanych skazanym czynów, odnosi się bezpośrednio do wyroku Sądu I instancji. Orzekając w drugiej instancji, Sąd Apelacyjny w (...) nie zmienił bowiem podstawy prawnej przypisanych obydwu skazanym czynów, nie spoczywał więc na nim obowiązek jej wyjaśnienia (uczynił to wcześniej Sąd I instancji na stronach 133 – 146 uzasadnienia wydanego przez siebie wyroku). Wobec faktu, że postawiony w kasacji zarzut odnosi się bezpośrednio do wyroku Sądu I instancji, należy go ocenić jako niedopuszczalny w tym stadium postępowania. Jak bowiem wynika z treści z art. 519 k.p.k., kasację wnosi się od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kończącego postępowanie i to pod adresem tego wyroku, w tym przypadku wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), muszą być kierowane zarzuty, wskazując bądź to na pominięcie któregoś z zarzutów apelacyjnych przez sąd odwoławczy, bądź na wadliwe ich rozpoznanie. Zarzuty stawiane wprost wyrokowi Sądu I instancji nie mają charakteru kasacyjnego.

W drugim zarzucie kasacyjnym obrońca P. i X.S. zarzuciła wyrokowi „rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych, podnoszących pozbawienie prawa do obrony skazanych przez Sąd I instancji, a w konsekwencji zaakceptowanie faktu, że proces w stosunku do skazanych miał charakter poszlakowy, a opinia biegłej M.K., przy braku innych dowodów stanowi bezpośredni i kluczowy dowód winy skazanych”. Związek logiczny między początkową i końcową częścią tego - celowo przytoczonego powyżej - zarzutu, jest co najmniej trudny do odczytania przy takim jego sformułowaniu. Sygnalizowane naruszenie prawa do obrony nie mogło przecież doprowadzić Sądu do uznania charakteru poszlakowego procesu czy wywrzeć wpływu na sądową ocenę opinii.

Niezależnie od tego odnotować należy, że dowód z opinii biegłej M.K. został ujawniony na rozprawie w dniu 12 września 2018 r. Postępowanie jurysdykcyjne w sprawie było prowadzone jeszcze na dwóch kolejnych terminach rozprawy i w razie wątpliwości obrony co do treści opinii biegłej była okazja do złożenia wniosków i uwag odnośnie do tej opinii. Tego jednak nie uczyniono. Tym samym, jak słusznie uznał Sąd Apelacyjny, z tego powodu nie doszło do naruszenia prawa do obrony P. i X.S. w postępowaniu przed Sądem I instancji (uzasadnienie zaskarżonego wyroku s. 5). W dalszej części omawianego zarzutu Autorka kasacji zakwestionowała zasadność uznania skazanych za winnych przypisanych im przestępstw, kładąc akcent na poszlakowy charakter procesu. Bezpośrednio zaatakowała więc podstawowe ustalenia faktyczne, których podważanie w kasacji jest niedopuszczalne. Postępując w ten sposób, skarżąca w istocie podjęła próbę skłonienia Sądu Najwyższego do kolejnej rewizji wyroku Sądu I instancji, mimo iż w polskiej procedurze karnej obowiązuje model postępowania dwuinstancyjnego. „Postępowanie kasacyjne ani nie stanowi trzeciej instancji, ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2019 r., V KK 96/19). Specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwalają na prowadzenie „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji, chronionego przymiotem prawomocności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18). Nieusatisfakcjonowanie strony wyrokiem sądu odwoławczego nie uzasadnia takich dążeń, pozbawionych podstawy prawnej.

Wszystko to prowadzi do wniosku, że podniesione w tej kasacji zarzuty były bezzasadne w oczywistym stopniu.

Przechodząc do oceny kasacji obrońcy skazanego M.M. należy stwierdzić, że podniesiony w niej zarzut mieści się w granicach określonych treścią przepisów rozdziału 55 k.p.k. Nie zasługuje jednak na uwzględnienie z powodów merytorycznych. Nie sposób bowiem zaaprobować poglądu skarżącego, że Sąd II instancji dokonał powierzchownej kontroli zarzutu apelacyjnego, naruszając standardy kontroli instancyjnej. Wręcz przeciwnie, na stronach 12 – 13 zaskarżonego wyroku Sąd ten precyzyjnie wskazał, z jakich powodów podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji. O tym, że Sąd Apelacyjny nie był bezkrytyczny

w dokonywanej ocenie świadczy dodatkowo fakt, iż dostrzegł podstawy do skorygowania kary wymierzonej M.M.. Sąd odwoławczy wprawdzie nie użył określenia „proces poszlakowy”, ale, jak wynika z treści uzasadnienia, w swojej analizie wziął pod uwagę charakterystykę materiału dowodowego – pisząc, że „w odniesieniu do tego oskarżonego Sąd pierwszej instancji nie dysponował dowodami takimi jak wyjaśnienia współoskarżonych czy zeznania świadków.” Jednocześnie, doszedł do zasługującego na podzielenie wniosku, że w świetle całości materiału, opisującego sposób działania i metody współpracy skazanych, dysponując opinią biegłej M.K., można było przypisać M.M. winę za zarzucone mu przestępstwa. Jak wynika z opinii tej biegłej, ustalona w sprawie trasa przejazdu samochodu M.M. jest dodatnio skorelowana z wynikiem logowań jego telefonu. Skazany ten na podstawie analizy logowań jego telefonu, został opisany w 6 zdarzeniach (oznaczonych jako numery 9 – 14), co do których została stwierdzona korelacja numerów użytkowanych przez niego z miejscami kradzieży samochodów, a potem przemieszczania się tych skradzionych aut – w których to autach telefony logowały się (por. uzasadnienie wyroku Sądu I instancji s.121). Dodać należy, że nie przyznając się do udziału w inkryminowanych zdarzeniach M.M. nie wytłumaczył w żaden sposób tej okoliczności. O tym, że numer telefonu, którego bilingi analizowano do niniejszej sprawy, nie należał do niego „przypomniął sobie” dopiero po upływie wielu lat, czego nie da się zaakceptować biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego. Prawidłowości opinii biegłej M.K. nie zdołała podważyć również prywatna opinia wykonana przez biegłego R.S.. Sąd I instancji słusznie więc doszedł do wniosku, że M.M. będący w intensywnym kontakcie w czasie i miejscu przestępstw z X.S. uczestniczył w kradzieżach aut, organizowanych przez P. i X.S., mimo iż żaden ze świadków nie widział go na miejscu zdarzenia.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia kasacji wniesionych w niniejszej sprawie przez obrońców skazanych, należało je oddalić jako oczywiście bezzasadne, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 636 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

